

P

Pavlov v datech do r. 1945

Pr. Č. dělách arménijě
voda. L. kron. m. - tar do
kralova Pavla / 14 kg uchovaná
v hmyz diti obdržíly papu
militarist. S. kron. a s
k. Pavl.
tak s pomoci
obě ubí, rok,
L. mi dělá a
kuchu uvo. d
pohromič, b. d
nemá svou
tičové a poho
ny mi dělá. a
Bída každému,
b. byje. Tomu
kamen, a
ny připraven
vrazen byl do hlubokosti a
míč uvidomle pi. u. jedn.
mé plodky, ne budomé
aké diti, že jsou ten. 0

Pavlov – Na návsi, kresba z roku 1900 – Rudolf Jelínek

1373	řádil v obci mor;	1646	obránce Brna Raduit de Souches osvobodil 2. dubna nočním přepadem za švédské moci Děvičky, které Švédové před odchodem zapálili;
1426	vypálila husitská vojska vesnice kolem Pavlovských kopců, vtrhli také do Pavlova, kde zničili kostel;	1658	odkázal jistý Mathias Klinger obci 600 zlatých a vinohrad. S přispěním dalších občanů byla postavena kaplička za 1.241 zl. a 36 kr.. Základní kámen byl položen 8. července;
1490	získal Pavlov od dolnokounického kláštera odúmrtí;	1659	3. března byl arest ve věži zrušen a zřízen ve spodní části nynější budovy Obecního úřadu (zadní část Poštovního střediska);
1526	přivedl do zdejšího kraje Baltazar Hubmeier novokřtěnce, bydleli v okolních 56 obcích, také v Pavlově. První zmínky o novokřtěncích v Pavlově máme z r. 1543.	1667	byl zaznamenán v obci posun půdy, největší v dnešní Podhradní ul.;
1578	kupují obyvatelé Pavlova právo odúmrtí, písemný souhlas udělil kníže Adam z Ditrichštejna 1. března;	1672	byla stanovena obecní hranice mezi Pavlovem a Milovicemi;
1582	byl vysvěcen pavlovský hřbitov;	1680	zemřelo v Pavlově na mor 252 občanů, některé rodiny zcela vymřely;
1617	byl postaven obecní hostinec, dnešní budova Obecního úřadu;	1691	byl zakoupen za 346 zlatých velký zvon, který je dosud na věži;
1619	27. září vtrhlo moravské stavovské vojsko do Pavlova, až na 20 domů lehla vesnice i kostel popelem;	1696	byla obec postižena velkým požárem, popelem lehly domy od čp. 69 až po čp. 87, rovněž i protilehlé domy od čp. 54 až po čp. 64;
1645	švédské vojsko vtrhlo do našeho kraje, 4. dubna obsadili i Děvičky, které zůstaly ve švédských rukou po celý rok. Podle matriky úmrtí zemřelo tohoto roku v Pavlově 199 osob;		

Pavlov v datech do r. 1945

- 1698 v Mikulově byla zřízena nemocnice, také Pavlov přispěl na 2 lůžka;
- 1703 obec zakoupila hodinový zvon;
- 1713 obec byla opět postižena velkým požárem. Téhož roku byla postavena socha sv. Floriána – stojí dosud v Podhradní ul.;
- 1714 došlo v obci k přebudování sociální struktury, kdy si občané rozdělili 9 celolánů, 1 půllán a 20 čtvrtlánů, takže při tereziánské ratifikaci bylo ve vsi 17 pololánů, 12 čtvrtlánů, 8 osminkářů, 4 domkaři s poli a 49 domkařů bez polí, čili 90 usedlých. V obci se napočítalo 1268,2 1/4 měř orné půdy, 63 měř lad, 10,6 měř pustín, 208 1/4 měř pastvin, 814,4 3/4 měř vinohradů, což je znamením že vinařství v obci nadále kvetlo.
- 1740 na účet obce byla kaplička za 1.500 zl. rozšířena na kostel. Téhož roku se obec zavázala vypláceti knězi ročně 182 zlatých a 30 kr., což konsistoř 27. června schválila;
- 1763 15. ledna byl pořízen soupis obyvatelstva, podle kterého Pavlov vykazuje:
osoby církevního stavu	2
úřednictvo	–
sloužící	50
řemeslníci	5
poddaní sedláci a podruhové	491
chudí	–
měšťané bez řemesla	85
celkem osob podle stavu	633
počet rodin	132
- 1774 nařízena povinná školní docházka. Na jaře došlo opět k silnému posouvání půdy, domy čp. 45 a čp. 39 se zhroutily (staré číslování);
- 1784 zemřel poslední obyvatel hradu, zvoník Vavřinec Kutzum;
- 1787 za 3.000 zlatých byla postavena nová jednopatrová břidlicí krytá farní budova;
- 1792 Pavlov měl felčara (lékaře) jménem Gurkowitsch;
- 1805 následkem války s Francouzi se zvýšily obecní výdaje, které vzrostly tohoto roku na 22.479 zlatých;
- 1809 10. a 11. července obsadilo francouzské vojsko Pavlov. Odešlo 3. listopadu téhož roku. Tato válka stála obec na odevzdávkách obilí, dobytka a vína 51.809 zlatých a 54 1/2 kr. Povozy stály 6.800 zlatých, ubytování vojáků 50.000 zlatých, takže celkové výdaje obnášely 108.609 zlatých a 54 1/2 kr. Bylo odevzdáno přes 200 krav, z čehož větší část byla poražena v obci. Mimo to bylo francouzskému vojsku odevzdáno 1.700 věder vína;
- 1813 v obci byla zahájena stavba vodovodu, která byla ještě téhož roku ukončena;
- 1820 v obci byla založena pozemková kniha;
- 1824–1825 uskutečnilo se parcelování pozemků v Pavlově, které bylo zaznamenáno do pozemkové knihy a do mapy Pavlova;
- 1827 ve Znojmě byl zakoupen prostřední zvon. Téhož roku došlo k prodloužení kostela o 7,6 m, náklady činily 2.024 zlatých a 36 kr.;
- 1830 zavádí se hnojení chlévskou mrvou;
- 1833 byl zakoupen malý zvon v Brně.
9. června byla obec opět postižena velkým požárem, jenž zničil 44 domů, tehdy lehla popelem i radnice;
- 1841 nákladem 629 zlatých byly oltáře kostela obnoveny a vyzdobeny;
- 1842 velmi suché léto, vodní prameny téměř zcela vyschly, do mlýna jezdili z Pavlova až k Dunaji. Poplatek za mletí 1 q obilí činil 1 zlatku.
- Obecní pozemky, které dosud obhospodařovala obec, byly v tomto roce pronajaty, a to vinohrady na 12 let a pole na 6 let;
- 1844 bylo položeno železné vodovodní potrubí, cena dopravy z Blanska činila 575 zlatých, za práce bylo zplaceno 55 zlatých;
- 1848 toho roku byla zrušena robota. Až do té doby byli usedlíci v Pavlově povinni odvádět panství následující díl práce, naturálie a peníze:
- půlláník robotoval v týdnu 1 den s dvěma koňmi, kromě toho odevzdal ročně 2 slepice a 8 kusů vajec.
  - čtvrtláník robotoval v týdnu 2 dny, odevzdal 1 a 1/2 slepice a 5 kusů vajec.
  - podsedník robotoval 75 dní v roce a odevzdal 1 slepici.
  - domkář robotoval od Jana (24. června) do Michala (29. září) 13 dní.
- Kromě toho se z každé osminky vinohradu či pole odevzdávalo 7 a 1/2 mázu moštu ročně, dále každý desátý díl z úrody obilí, tzv. desátek. Odváděla se také daň za louky a za kopec. Farnosti v Dolních Věstonicích odváděla obec Pavlov 13 věder vína ročně. Tato povinnost byla tohoto roku zrušena.
- Byla zahájena stavba silnice Pavlov–Dol. Věstonice. Za přímluvu na „vyšších místech“

Pavlov v datech do r. 1945

- obdržel vrchní oficiál od obce Pavlov 10 věder vína;
- 1859 samostatná lokálie Pavlov byla povýšena na faru.
Na výstavbu školy byla za 7.000 zl. zakoupena selská usedlost;
- 1862 po zbourání selské usedlosti byla postavena nová školní budova za 22.000 zlatých;
- 1865 v domácnostech začali místo kvásku používat kvasnice;
- 1866 válka prusko-rakouská. 16. července přišlo první vojsko do Pavlova, a to 276 důstojníků, 1.238 vojáků, 180 koní a 10 děl. 25. července přišlo další vojsko – 3 důstojníci, 113 vojáků a 63 koní. Dalších 14 důstojníků s 518 vojáky a 94 koňmi přišlo pak ještě 1. srpna. Pobytem tohoto vojska vznikly obci výdaje ve výši 4.499 zlatých a 60 kr.
4. srpna vypukla plicní choroba u dobytka, během půl roku uhynulo 300 kusů dobytka
7. srpna vypukla cholera, na kterou v Pavlově zemřelo 46 osob;
- 1867 v červenci vypukl požár. 6 domů lehlo popelem.
Téhož roku byla v Pavlově zřízena první pekárna – vedle domu čp. 42 směrem nahoru;
- 1868 toho roku v používání první petrolejová lampa;
- 1869 na účet obce byla za 800 zlatých zakoupena hasicí stříkačka.
Byla postavena kaplička (na místě, kde nyní stojí dům čp. 115).
Téhož roku byl používán první vrátkový lis.
Jako „požitek“ se zavádí pití kávy a také šňupavý tabák je v hojném užívání.
16. srpna byla zřízena poštovní podatelna.
Byla zahájena stavba silnice Pavlov – Milovice – Bulhary;
- 1871 zahájena domácí výroba rukavic (obživá velké části obyvatel Pavlova);
- 1872 vypukla epidemie neštovic, 200 osob z Pavlova zemřelo na tuto chorobu;
- 1881 byl oplocen les kolem hradu;
- 1882 mezi Pavlovem a Klentnicí byla postavena hájenka „Nový Iší“, čímž čítá Pavlov 206 domů;
- 1884 Pavlov byl postižen velkým požárem, který vypukl 4. července. Celkem lehlo popelem 34 budov. Shořelo také mnoho dobytka;
- 1885 toho roku byla zrušena pec na vápno, která se nacházela na pozemku dnešního lesíka. Tento pozemek náležel tehdy Ditrichštejnům, kteří ho s obcí vyměnili za pozemek dnešní zahrady domu čp. 11. Ditrichštejnové zde postavili hájenku, která sloužila svému účelu až do roku 1945.
Začal se vysazovat a pěstovat modrý portugal;
- 1889 obec zakoupila kostelní uličku, která byla dosud v soukromém vlastnictví, a tím ji zpřístupnili veřejnosti (je to ulička mezi domy čp. 51 a čp. 52);
- 1892 ukončilo se pasení dobytka na loukách a zavedlo se krmení ve stájích.
6. a 7. července byly louky rozděleny a pronajaty. Rozdělením pastvin skončilo trojpolní hospodářství;
- 1893 za 470 zlatých byla na hřbitově postavena márnice.
Téhož roku byla na účet obce zakoupena první stříkáci konev;
- 1896 byla založena tzv. „Reifeisenka“, která měla 128 členů;
- 1897 byla zahájena stavba silnice Pavlov – Klentnice.
Na vykopávkách u lesíka byly nalezeny kosti mamuta;
- 1900 5. ledna v 18 hodin vypukl požár v obecním hostinci (dnešní zasedací místnost). Budova, ve které se nacházel Obecní úřad, lehla popelem. Hořelo celkem 16 hodin, protože na půdě bylo uloženo přes 30 fůr sena.
Toho roku došlo k silným posunům půdy v obci. V některých domech se objevily i metrové trhliny;
- 1901 kostel byl zcela renovován;
- 1903 byl vysazen lesík pod Pavlovem;
- 1905 Karel Folk z domu čp. 58 vysadil první vinný hrad, který byl štěpován na americké podložce;
- 1906 byl v obci založen spolek chovatelů hovězího dobytka.
Na obecní náklady byl za 2.400 Kč postaven skleník (za domem čp. 107);
- 1908 za 1.500 Kč byly zakoupeny věžní hodiny;
- 1911–1913 na škole byl instalován první hromosvod v obci.
Opět se objevily silné posuny půdy. Obecní radou objednaná státní komise po prošetření prohlásila, že k zabránění katastrofy, která by postihla celou obec, je bezpodmínečně nutné vybudovat řádný potok za domy čp. 21 až čp.

Pavlov v datech do r. 1945

- 27 a za domy čp. 31 až čp. 38. Přípravné práce byly ukončeny v březnu 1911. K zjištění podzemních vod bylo provedeno 150 vrtů, na některých místech do hloubky 15–17 metrů. Stavba řečiště potoka byla zahájena v březnu 1911. K tomuto účelu přišlo 40 stavebních odborníků, převážně z Itálie a z jižního Rakouska. Méně náročné práce vykonávali občané Pavlova. Stavba kanálu byla zahájena před domem čp. 40. Na tuto stavbu bylo vyčerpáno 20.000 Kč, částka kterou obdržela obec od státu. Pro nedostatek finančních prostředků byla stavba zastavena. Teprve koncem roku obdržela obec další finanční prostředky – 192.000 Kč. Na jaře 1913 byly stavby svodů podzemních vod ukončeny. Stavba byla pracovně velmi náročná, na některých místech se pracovalo v hloubce až 12 metrů. Bylo založeno mlékárenské družstvo. Kníže Ditrichštejn zakoupil do obory větší počet muflonů;
- 1914 vypukla I. světová válka, do které bylo bezprostředně po vyhlášení povoláno 72 pavlovských mužů. Další povolávací rozkazy následovaly. Celkový počet padlých včetně nezvěstných pavlovských občanů z I. světové války činil 38;
- 1916 na prostranství před nynější samoobsluhou byla za 2.778,14 Kč postavena obecní váha;
- 1918 původně bylo v Pavlově 6 zvonů a až na velký zvon z roku 1691 byly všechny 12. května odvezeny. Staly se obětí první světové války. **VZNIK ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY** Toho roku byl zaznamenán zatím nejvyšší počet žáků: 242, z toho 119 chlapců a 123 děvčat;
- 1919 byla provedena peněžní reforma – 28. února bylo v Pavlově vyměněno celkem 629.900 Kč. Ve prospěch státu propadlo 50 %; obyvatelstvo trpělo stále stoupající drahotou – cena krávy 10.000 až 13.000 Kč;
- 1921 na obecní náklady byl na hřbitově postaven pomník padlým, který byl slavnostně vysvěcen 1. května;
- 1922 na věstonickém katastru v blízkosti Pavlova byly objeveny mamutí kosti. Za 33.000 Kč byly zakoupeny nové zvony;
- 1925 byla provedena oprava kostela včetně kostelní věže. Náklady činily 19.000 Kč. 22. června se uskutečnilo v Pavlově biřmování. Podél kostela byl vybudován uzavřený kanál. Hostinský Jan Beigel zahájil stavbu tanečního sálu, který byl 22. listopadu téhož roku slavnostně otevřen (bývalý kinosál). Téhož roku byla také zahájena domácí výroba háčkových a síťovaných výrobků, hlavně rukavic (hlavní obživa chudobných rodin); v březnu si vyrobil gymnazista Schulz sluchátkové rádio – první rádio v Pavlově;
- 1926 15. února došlo k parcelování pozemků nad Pavlovem v dnešní Zahradní ulici. Parcely byly určeny k stavebním účelům.
- 1927 16. října byly obecní volby, celkem kandidovalo 5 stran:
hospodářská strana I	získaných hlasů	164
hospodářská strana II		138
strana domkářů		138
maloročníci		120
strana nemajetných		45
- 1929 17. října ve 2 hod. ráno přeletěla přes Pavlov vzducholod „ZEPPELIN“;
- 1930 byla postavena nová hasičská zbrojnice, náklady činily 50.000 Kč;
- 1931 2. září se uskutečnily obecní volby – kandidovalo 7 stran:
St. zeměděl. a vinařů	získaných hlasů	170
strana domkářů		38
lidová strana		103
strana malodomkářů		68
hospodářská strana I		86
hospodářská strana II		84
německá nacionálně social. strana		48
- Obecní vinohrady byly pronajaty na 25 let; Obecní hostinec byl pronajat za enormní sumu 7.020 Kč
- V listopadu byla zahájena stavba nového vodovodu;
- 1934 byla ukončena stavba nového vodovodu, celkové náklady činily 750.000 Kč. Obecní hostinec byl pronajat za 3.310 Kč;
- 1935 stavební parcelu po zbouraném domu vedle čp. 35 odkoupila obec za 18.270 Kč (1 m² za 10 Kč);
- 1937 byla obec elektrifikována, náklady činily 117.000 Kč;
- 1938 23. září byla vyhlášena mobilizace. Povoláno bylo 100 mužů, ale nikdo rozkazu nedbal. 24. září v ranních hodinách přijelo do Pavlova české vojsko. 25. září byl obnoven povolávací rozkaz, opět bezvýsledně. Veškeré rozhlasové

Pavlov v datech do r. 1945

- přijímače byly zabaveny a elektrické vedení obce bylo odpojeno. 30. září se uskutečnila českým vojskem razie v milovickém lese, kde hledali muži úkryt. 6 mužů z Pavlova bylo zajištěno a odvezeno.
- Na základě Mnichovské dohody byl zdejší kraj připojen k Německé říši. Dne 8. října opustilo české vojsko zdejší obec. V 18 hodin téhož dne přijelo do Pavlova německé vojsko: 168 mužů 2. jednotky protiletectvého pluku s 8 protiletectvními děly a 40 auty;
- 1939 vypukla II. světová válka. Do konce roku bylo do války povoláno z Pavlova 43 mužů a 3 koně.
Byly zavedeny potravinové lístky a šatenky. Během tohoto roku se odstěhovalo 24 rodin, převážně do Břeclavi;
- 1940 do konce roku se počet povolanců mužů zvýšil na 115.
Pro nedostatek pracovních sil byli do obce přiděleni civilní polského původu a francouzští zajatci.
Oprava hráze u Dyje si vyžádala náklady ve výši 3.300 marek;
- 1941 byla postavena a do provozu uvedena postřikovna;
- 1942 byla dokončena oprava hráze u Dyje, kterou provedli civilní občané ruského původu o celkovém počtu 20 mužů. Náklady této opravy činily 24.000 marek;
- 1945 blíží se konec války, v obci nastal problém s ubytováním uprchlíků. V dubnu byla nařízena povinná evakuace veškerého obyvatelstva Pavlova, což se neuskutečnilo. Německé vojsko, které bylo pouze na kopci, odešlo již 21. dubna večer. Průzkumné ruské vojsko přišlo do Pavlova od Milovic v neděli 22. dubna ve večerních hodinách – bez boje. Do Pavlova dopadlo jen několik průzkumných střel ze Šakvic, které nešťastnou náhodou zasáhly jednu pavlovskou paní a dva muže, z toho jednoho ukrajinské a jednoho polské národnosti, ti zraněním podlehl. Dalšími oběťmi byli jeden Ukrajinec, jeden Polák a jeden Ital, kteří byli zastřeleni ruskými vojáky. 23. dubna se v dopoledních hodinách ubytovalo v Pavlově ruské vojsko. Od tohoto dne nastaly pro obyvatele Pavlova velmi kruté a neklidné dny a noci. Následovalo nekonečné pronásledování děvčat a žen. Nechybělo ani drancování v domech a sklepích. Víno se odváželo přímo v sudech do okolních vesnic. Téměř denně byla nařízena odevzdávka 1000 až 3000 kusů vajec, několik set kusů slepic

Seznam civilních obětí v dubnu 1945 v Pavlově

Tekla Schulzová, nar. 19. 7. 1877 v Pavlově – zemřela následkem zranění střepinou granátu 23. dubna
Ukrajinec (jméno nelze zjistit) Od 8. března 1940 pracoval jako civilní zaměstnanec u sedláka na čp. 82. Zemřel následkem zranění střepinou granátu 21. dubna.

Josef Banas, nar. 3. 4. 1922, Barwacz Sredin, okres Myslenica – Polák. Od 9. března pracoval jako civilní zaměstnanec u sedláka na čp. 56. Zemřel 30. dubna následkem zranění.

Ondřej Androženka, nar. v květnu 1923 v Kijevě – Ukrajinec. Od 8. března 1940 pracoval jako civilní zaměstnanec u sedláka na čp. 80. Byl zastřelen 22. dubna ve večerních hodinách ruským vojákem.

Stanislav Kondák, nar. 12. 5. 1922, Barwacz Seredny (Seredin?) – Polák. Od 8. března 1940 pracoval jako civilní zaměstnanec u starosty obce na čp. 58. Byl zastřelen ruským vojákem 23. dubna.

Alberto Bolzonello, nar. 19. 5. 1912, Biedena Mandomento, Provincia di Treviso – Ital. Zajatec. Od 27. 4. 1944 pracoval u sedláka Josefa Wedla. Zastřelen ruským vojákem 23. dubna.

Anna Gerlingerová, nar. v Pavlově, bydlela v cihelně. Začátkem května byla nalezena mrtvá, byla zastřelena.

28. května 1945 byly nalezeny v provizorní lovecké chatě (v upravené skalní sluji) 3 mrtvolky již ve značném rozkladu. Byl to hajný Ludwiczek, který zastřelil svou manželku, syna a sebe. Byli pohřbeni na místě činu za náboženských obřadů.

František Ludwiczek, nar. 6. 2. 1906 v Mušově, hajný ve službách knížete Ditrichštejna. Spáchal sebevraždu zastřelením pravděpodobně kolem 27. dubna 1945.

Marie Ludwiczková, nar. 3. 9. 1913 v Pouzdřanech, zastřelena manželem.

Walter Ludwiczek, nar. 29. 2. 1936, zastřelen otcem.

a desítek kusů hus.

Paní Anna Gerlingerová, která bydlela v cihelně, byla nalezena mrtvá, byla zastřelena.

Obec čítá začátkem dubna 1945 celkem 998 obyvatel a 301 dům, z toho obydlených 294.

Přehled hospodářské situace k dubnu 1945:

zastavená plocha	11 ha
pole a louky	723 ha
vínohrady	99 ha
zahrady	3 ha
les	94 ha

Obyvatelstvo Pavlova se do dubna 1945 (do odsunu Němců) skládalo z těchto zemědělců:

počet majitelů:	obhospodařovali přes:
3	17 ha
9	10 ha
28	od 5 ha do 10 ha
77	od 2 ha do 5 ha
121	od 5 arů do 2 ha

44 bezzemků nevlastnilo žádný majetek, hospodařili na pronajatém obecním majetku.

Z celkového počtu 282 domácností se vinařstvím nezabývalo 30 rodin.

Počet živnostníků v r. 1938 v Pavlově:

3 obchodníci se smíšeným zbožím	
1 porodní asistentka	
2 hospodští	2 stolaři
3 pekaři	4 krejčí a švadleny
2 kováři	2 ševci
1 zámečník	2 malíři
1 kolář	1 bednář
1 tesař	6 zedníků
1 řezník	2 šičky bílého prádla

Odsuny Němců roku 1945 až 1946 z Pavlova

Němci přišli do sběrného tábora do Mikulova, odkud byli v nákladních vagónech odvezeni do Německa.

Funkcionáři NSDAP opustili Pavlov začátkem dubna 1945, již před příchodem ruského vojska.

První odsun Němců z Pavlova se uskutečnil 25. května 1945 v 6.00 hodin ráno. Němci byli odvezeni do Hustopečí, odkud pak šli pěšky do sběrného tábora do Mikulova a odtud přes hranice do Rakouska. Další odsuny se uskutečnily 6., 11. a 26. června 1945, pak následovaly odsuny 4. a 18. září 1945.

1. října 1945 odešlo několik rodin tajně přes hranice do

Němci přišli do sběrného tábora do Mikulova, odkud byli v nákladních vagónech odvezeni do Německa

Rakouska. Z 9. na 10. října 1945 byl proveden odsun v nočních hodinách.

Následující den, 11. října, byl proveden další odsun, kdy nákladními auty byla odvezena nejpočetnější část pavlovských Němců do sběrného tábora do Mikulova, odkud v dalších dnech následoval jejich odsun v nákladních vagónech do Německa.

Poslední odsun se uskutečnil 19. července 1946.

Jen několik rodin odsunutých Němců zůstalo v Rakousku, převážná část byla transportována do Německa, kde si vybudovali svůj nový domov v kraji kolem Mnichova, Ulmu, Heilbronnu, Heidelbergu, Mannheimu, Würzburgu a Wetzlaru.

V Pavlově zůstalo jen 14 rodin starousedlíků.

Seznam starousedlíků:

rodina Augustina Bergera	čp. 1
rodina Jana Becka	čp. 2
rodina Josefy Bacherové	čp. 3
rodina Edvina Schneidera	čp. 12
rodina Jana Thuinera	čp. 24
rodina Ludvíka Topolanského	čp. 74
pan Antonín Preget s manželkou	čp. 101
pan František Scherzer s manželkou	čp. 112
rodina Antonína Christa	čp. 144
rodina Ondřeje Kellnera	čp. 147
rodina Františky Folkové	čp. 148
rodina Jakuba Springera	čp. 150
pan Josef Schulz s manželkou	čp. 155
rodina Jany Österreicherové	čp. 161

Pavlov v datech do r. 1945

Padesát let je v lidském životě dlouhá doba a skoro tolik let nás dělí od konce druhé světové války. Od událostí, které jsou pro mladé lidi dávnou minulostí a pro ty starší smutnou a pro některé i bolestnou vzpomínkou. A přesto se události z těch let staly dnes sítěm pozornosti v naší společnosti, především v souvislosti s připravovanou smlouvou mezi CSFR a Německem. Každý má na ně svůj pohled, samozřejmě hraje přitom roli životní zkušenost či politické zaměření.

Pro řadu obyvatel našeho okresu se po mnoha letech staly události z konce druhé světové války spojené s odsunem Němců z pohraničí také aktuální. Ptají se — jak bude v nové mezvládní smlouvě o osudu pohraničí rozhodnuto? V této souvislosti nás nedávno zaujalo vyprávění paní Lydie Páskové v Pavlově. Byla průvodkyní a zároveň překladatelkou 50 sudetským Němcům, kteří začátkem června letošního roku navštívili Pavlov. Prostřednictvím starosty, se kterými jsou v kontaktu, požádali obecní úřad o možnost podívat se do míst, kde se narodili, kde žili.

„Rekli mi, že by rádi přijeli k nám na návštěvu, a tak nebylo důvodu, proč je u nás jako hosty nepřivítat a neukázat jim vše, o co projevili zájem. Třeba i tu naši zchátralou školu, kterou chtěli samozřejmě jako svou bývalou školu vidět a kterou bychom rádi opravili, aby se v ní znovu v Pavlově začalo učit a děti nemusely do školy dojíždět.“ řekl nám starosta obce Milan Prokeš.

Byli to většinou 60–70letí lidé, sešli se na návštěvu školy, se kterou je spjata jejich dětství. Navštívili místa, která jim připomínala jejich život v obci — kostel, hřbitov, školu, požádali i některé občany o možnost nahlédnout do stavení, kde si nostalgicky vzpomínali. Tak se například setkali i dva muži a zjistili, že jsou bývalí uč-

leční letci, ale válka je postavila proti sobě. Po 45 letech si spolu poseděli, povyprávěli, přitom předtím na sebe možná střelili.

„Nedostatek osobních kontaktů dělá zlou krev.“ dodala k tomu paní Pásková. Národy Evropy k sobě mohly mít více blízko, kdyby nebylo železné opony, protože mladá generace nechce žít z minulosti, žije současností.

I v Pavlově došlo na otázku — zda by se chtěli sudetskí Němci vrátit zpět.

Dostalo se jim i přímé odpovědi: „Chtěli bychom se vrátet na návštěvy, pokud dostavíte

Setkání v Pavlově

v Pavlově nový hotel, ubytujeme se zde, podíváme se po okolí, nostalgicky si zavzpomínáme, ale žít zde již nechceme. V Pavlově jsme měli chudé domky. Nový domov jsme si v Německu museli vybudovat tvrdou prací. Za těch 45 let tam máme své děti, unoučata, své přátele.“

V Pavlově se tímto setkáním prolomila hráz určité nedůvěry.

„Nejhorší, co může člověk dělat, je hovornit o kolektivní vině, tu nikdy neuznám, v každém národě jsou přece dobří a špatní lidé.“ konstatovala na závěr našeho setkání paní Pásková. „Záblesk naděje pro budoucnost vidím v tom, že Evropa se snaží spojit a že tak k podobným dědicům nikdy v historii národů nebude snad docházet.“

Moudrá slova plná tolerance, jsou o to vzácnější, že jsou od 70leté ženy, která za války byla v koncentračním táboře a nemalé příkoří prožila i v letech padesátých.

—ZH—

Článek z deníku NOVÝ ŽIVOT (ze dne 29. srpna 1991)

Pavlov kolem roku 1935